JAK NAKUPOVAT BIOPOTRAVINY DO ŠKOLNÍ JÍDELNY

Praktický návod pro splnění povinného 2% podílu BIO

ČTPEZ

Skutečně zdravá škola

Proč biopotraviny do školní jídelny?

- Vyhláška o školním stravování zavádí **povinný 2% podíl** biopotravin z hmotnosti nakoupených surovin pro jídelny nad 180 strávníků.
- Cílem je ukázat, **kde a jak nakupovat**.









ODBYT LOKÁLNÍCH BIOPOTRAVIN VE VEŘEJNÉM STRAVOVÁNÍ

= podpora strategické udržitelnosti zemědělské produkce

= rozvoj ekologického zemědělství v ČR

= dostupnost kvalitních biopotravin

= rozvoj lokální ekonomiky a zaměstnanosti na venkově

= ochrana přírodních zdrojů (půdy, vody, biodiverzity)

= dobré životní podmínky chovaných zvířat



Co je ekologické zemědělství

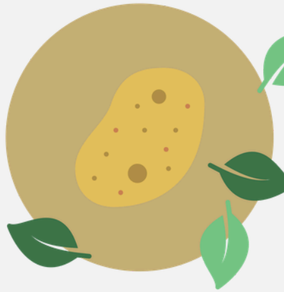
Certifikovaný systém hospodaření podložený národní i evropskou legislativou s vlastním kontrolním systémem garantovaným ze strany státu.

Celý řetězec od prvovýroby až po distribuci prochází minimálně 1 x ročně kompletní kontrolou pravidel.

Kontroly na všech stupních od výrobců až po obchodníky zajišťují dodržování předpisů. Každý, kdo chce své produkty označovat jako bio, musí podepsat smlouvu s některou ze státem pověřených kontrolních organizací a zaregistrovat se do systému ekologického zemědělství u Ministerstva zemědělství.



Co je ekologické zemědělství



Ekologické zemědělství = hospodaření, které chrání půdu, vodu, zvířata i lidi:

- hnojení hnojem, kompostem nebo zelené hnojení, zákaz syntetických minerálních hnojiv
- regulace plevelů střídáním plodin nebo mechanicky, zákaz použití herbicidů
- ochrana plodin proti chorobám a škůdcům jen přírodními látkami, zákaz syntetických pesticidů
- více prostoru pro chovaná zvířata, výběh a pastva = přirozený kontakt s přírodou
- mláďata jsou přednostně krmena mateřským mlékem, nejsou používány žádné regulátory růstu ani přípravky k synchronizaci říje či preventivní léčení antibiotiky.
- zákaz použití GMO od zemědělské prvovýroby až po zpracování a výrobu biopotravin.

Rezidua pesticidů nezatěžují vodu, půdu ani potravní řetězec.

Co je „biopotravina”

- Min. **95 %** zemědělských složek musí pocházet z ekologického zemědělství
- Zbylých max. 5 % jen z omezeného seznamu surovin bez BIO alternativy (např. sůl, voda)
- Omezený počet přídatných látek – **žádná umělá barviva, aromata, sladidla, ztužené tuky**
- **Zákaz použití GMO a ionizujícího záření**
- Kontrola min. 1× ročně + namátkové testy na rezidua pesticidů/antibiotik/ nepovolených aditiv apod.





Jak biopotravinu poznám

- Na průvodním dokladu (nákupní lístek, dodací list, faktura atd.) uvedeno označení BIO a kód kontrolní organizace, která provedla kontrolu (v případě ČR: CZ-BIO-001, CZ-BIO-002, CZ-BIO-003, CZ-BIO-008) - platí pro balené i nebalené,
- Balené potraviny jsou na obalu vždy označeny “BIO”, popř. národním BIO logem tzv. biozebrou
- Nebalené potraviny jsou dodány v bedně nebo přepravce označené “BIO”, včetně kódu kontrolní organizace
- BIO kvalita se prokazuje certifikátem, platným v době nákupu, který prodejce dodává společně s dokladem o nákupu
- Platnost certifikátu lze ověřit online na webu Ministerstva zemědělství





Biopotraviny ve školní jídelně - infolist

Jak spočítat 2% podíl

- Počítá se z **průměrné hrubé hmotnosti měsíční spotřeby** všech potravin použitých na přípravu pokrmů.
- Software pro spotřební koš vám umí spočítat, kolik kg tvoří 2 % z vaší běžné spotřeby.
- Doporučení: podívejte se na spotřebu za posledních 6 měsíců → odhadnete průměrný měsíční cíl v kg → podle toho plánujte nákupy.

Příklad: jídelna spotřebovává měsíčně 5 000 kg potravin
→ **100 kg** by mělo být BIO.

Kde najít oficiální informace

Ministerstvo zemědělství:
Biopotraviny
ve veřejném
a školním stravování

My jsme bio:
ucelený přehled
o ekologickém zemědělství
a biopotravinách

Kde najít oficiální informace

Web mametonataliri.cz nabízí konkrétní praktickou podporu:

- Materiály – ke stažení mj. jednoduchý XLS kalkulátor pro výpočet nového spotřebního koše
- Podcast – rozhovory a praktické tipy k poslechu

Kde nakupovat: přehled možností

1. **Velkoobchodníci s biopotravinami** – gastro balení, e-objednávky, faktura, závoz, množstevní slevy
2. **Požádejte své stávající dodavatele**, ať do nabídky zařadí tuzemské biopotraviny
3. **Přímý nákup od místního ekologického zemědělce** – osobní kontakt, často lepší cena v době sklizně/nadúrody
4. **Farmy, výrobci a distributoři přes mapu Skutečně zdravých dodavatelů** – filtrování podle kraje a sortimentu
5. **Krajská online tržiště s potravinami z regionu**
    a. Královehradecké tržiště: https://www.trzistekhk.cz/
    b. Jihočeské tržiště: https://trziste.kraj-jihocesky.cz/
    c. Tržiště Libereckého kraje: https://trziste.kraj-lbc.cz/
    d. Tržiště kraje Vysočina: https://trziste.kr-vysocina.cz/
6. **Info weby: kde.lovime.bio a kamprobio.cz**

Doporučené komodity

Začněte u nejlevnějších BIO komodit dostupných v ČR, dále těch, kde rozdíl v ceně mezi BIO a konvenční produkcí není velký, a těch, které vám zajistí nejvyšší hmotnostní podíl.

Komodita

- Mléko, tvaroh a kysané mléčné výrobky
- Obiloviny, kroupy, mouky, vločky, luštěniny
- Brambory
- Jablka
- Hovězí maso (přední)

Proč začít tady

- Bio mléko je nejdostupnější tuzemskou biopotravinu. Cena je ve srovnání s jinými surovinami poměrně nízká.
- Dlouhá trvanlivost, velkoobjemové balení
- Jablka, brambory: v sezóně srovnatelná cena s konvenčními surovinami
- Hovězí maso: vyšší výtěžnost vývarů, menší obsah vody.

Jak nakupovat efektivně: cena a plánování

- Začněte u komodit, kde je cenový rozdíl BIO/konvenční nejmenší (mléko, mléčné výrobky, obiloviny, luštěniny)
- Zohledněte váhu nakupované suroviny s ohledem na 2 % podíl
- Objednávejte v gastro balení (2, 5, 10 kg)
- Nakupujte ve velkém: vyjednejte množstevní slevy a dlouhodobé smlouvy



Síťování jídelen v regionu

- Nevíte, jak vyhledat regionálního dodavatele? **Oslovte svého zřizovatele** a požádejte o propojení s **místní akční skupinou (MAS)** – ta má kontakty na regionální zemědělce.
- Spojte se s dalšími školami v regionu:
    - společné objednávky = větší objem = nižší cena
    - začněte společně u základních surovin – mléko, obiloviny, brambory, jablka





Kontrolní seznam při příjmu zboží

- [ ] Vidím na obalu logo EU biolistu nebo biozebry a kód kontrolní organizace? (CZ-BIO-xxx nebo obdobné u dovozu, bez kódu není bio)
- [ ] Mám k faktuře přiložen aktuální certifikát dodavatele? (platnost min. do data dodávky)
- [ ] Je správně označená přepravka?





Shrnutí: 5 kroků k úspěšnému startu

1. Zjistěte si svůj cílový objem v kg (spotřeba × 2 %)
2. Vyberte 2–3 komodity "na rozjezd" s nejmenším cenovým rozdílem
3. Najděte dodavatele – velkoobchod, stávající dodavatel, Skutečně zdravý dodavatel, nebo přímý kontakt přes MAS/zřizovatele
4. Domluvte gastro balení a velkoobchodní ceny
5. Nastavte si kontrolu při příjmu zboží a archivaci dokladů



POTŘEBUJETE PORADIT?

Kontakt: tom@skutecnezdravaskola.cz

ČTPEZ

Skutečně zdravá škola

Vydala Česká technologická platforma pro ekologické zemědělství ve spolupráci s programem
Skutečně zdravá škola, díky finanční podpoře Ministerstva zemědělství prostřednictvím dotace na činnost ČTPEZ.